

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.053/2017/8. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Dr. Kiss László Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kiss László) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2017. szeptember 20. napján kelt 6.P.21.360/2016/29. számú ítélete ellen a felperes 30. és az alperes 32. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

A feljegyzett 104 030 (száznégyezer-harminc) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Megállapítja, hogy az alperes jogosult visszaigényelni az állami adóhatóságtól 43 200 (negyvenháromezer-kettőszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. október 9. napján deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással a **(gpjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú Ford Fusion Fresh típusú gépjármű vételárának a finanszírozására, amely alapján az alperes 2 290 000 Ft kölcsönt nyújtott a felperesnek. A felek az egyedi szerződésben rögzítették a havi törlesztő részletek összegét és esedékességét, az összes törlesztő részlet összegét (3 630 360 Ft), a törlesztő részletek számát (120 hónap), és a teljes hiteldíjmutatót (11,24 %). A mértékadó devizanemet svájci frankban határozták meg, a kamat- és az árfolyamváltozás (kamatváltozás I. és kamatváltozás II.) elszámolási módjaként az ún. normál deviza konstrukcióban állapodtak meg.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes gépjármű hitelezési tevékenységre vonatkozó **(üzletszabályzat száma)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az

alábbi - a jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

I.6.: „Normál deviza konstrukció: Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönbevevő a kamatváltozás I. és II-t a Kölcsönbeadó Hirdetménye szerint köteles megfizetni.”

- I.17.: „Mértékadó devizanem: az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem”

- I.22.: „Árfolyam: a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos forintban kifejezett árfolyam”

- I.23.: „Rendkívüli árfolyamesemény: Rendkívüli árfolyameseménynek minősül az árfolyam szélsőséges mértékű (25 %-ot meghaladó) növekedése a mértékadó árfolyamhoz képest vagy egyéb, a Magyar Nemzeti Bank mint jegybank által foganatosított rendkívüli intézkedés (például intervenciós sáv eltolása, egyéb pénzügyi szabályok megváltoztatása), amely a forint árfolyamot a jövőben szélsőségesen befolyásolhatja.”

- I.24.: „Mértékadó árfolyam: a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejött napján”

- I. 25.: „Kamatváltozás:

b) Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet:

Kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam /mértékadó árfolyam) - 1.

- IV.6.: „Az esedékessé vált törlesztő részletekre jutó kamatváltozás II-t a Hitelező utólag - a Hirdetményben közzétett gyakorisággal - terheli ki, amennyiben a még ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II. összege legalább a hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a Hitelező a ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II-t kiterheli illetve jóváírja.”

- V.6.: „Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a Kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euró esetében a mindenkor intervenciós sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és a Euró keresztárfolyamának változása.”

Az alperes a 2014. évi XL. tv. (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti elszámolást elkészítette, abban az induló ügyleti kamatláb értékét évi 10,92 %-ban határozta meg, az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A felperes keresetében kérte a szerződés teljes illetve részleges érvénytelenségének megállapítását, és az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen a kölcsönösszeg és annak jegybanki alapkamata alapján 3 317 758 Ft erejéig, másodlagosan a kölcsönösszeg és annak 3 havi CHF LIBOR kamata alapján 2 371 876 Ft erejéig a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítani. Érvénytelenségi okként hivatkozott a szerződés alaki hibájára, valamint a szerződéskötéskor hatályos 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés b), c), d) pontjaiban írt kötelező tartalmi elemek feltüntetésének a hiányára. Álláspontja szerint a szerződés egyes általa megjelölt rendelkezései - köztük az Üsz. V.6. pontja - tisztességtelen szerződési feltételnek minősül, továbbá ezen rendelkezés, valamint az Üsz. I.22., I.24., I.25.b. pontjai nem váltak a szerződés részévé a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 205/B. § (2) bekezdésében írt feltételek hiányában. Kifejtette, nem terheli árfolyamkülönbözet fizetési kötelezettség, mert nem készült a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt kockázatfeltáró nyilatkozat. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a kölcsön felhasználásával vásárolt gépjármű törzskönyvének a kiadására.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a szerződés a keresetben megjelölt bármely okból érvénytelen lenne, arra az esetre, ha a bíróság az ügyleti kamat százalékos értéke feltüntetésének hiánya miatt annak érvénytelenségét megállapíthatónak találná, kérte azt érvényessé nyilvánítani akként, hogy a bíróság az induló ügyleti kamat éves százalékos értékét 10,92 %-ban határozza meg az általa levezetett számítás szerinti illetve a felülvizsgált elszámolásban is szereplő érték figyelembevételével. Hangsúlyozta, a felek deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amelynek velejárója az árfolyamkockázat, amely az egyedi szerződés és az üzletszabályzat rendelkezéseiből egyértelműen felismerhető volt a felperes számára. Kifejtett indokai alapján kérte a törzskönyv kiadására vonatkozó kereset elutasítását is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felek között létrejött kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az induló ügyleti kamat mértékét 9,94 %-ban határozta meg. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek a **(gpmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú gépjármű törzskönyvét, továbbá a tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges nyilatkozatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperes 58 200 Ft ügyvédi munkadíjából álló perkielégének a megfizetésére, és rendelkezett a kereseti illeték viseléséről.

Határozatának indokolása szerint a szerződés nem tartalmazza az ügyleti kamat százalékos értékét, a törvényi elszámolás és a forintosítás azonban „pótolta” az ügyleti kamat hiányát. Erre figyelemmel az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5. pontjának alkalmazásával a kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította, az induló ügyleti kamat százalékos értékét a tájékoztató ajánlatban illetve a finanszírozási kérelem II. megjelölésű okiratban feltüntetett értékben határozva meg.

Rámutatott, az Üsz. megjelölt pontjai (I.22., I.24., I.25.b.), valamint a szerződéskötéskor kapott szóbeli tájékoztatás és az egyéb dokumentumok (tájékoztató ajánlat, finanszírozási kérelem I., II.) alapján a felperes számára a kölcsön deviza alapúsága felismerhető volt, amit a felperes fiának, Petyus Jánosnak a vallomása is megerősített. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a tájékoztató ajánlat és a finanszírozási kérelem II. elnevezésű okirat aláírására az egyedi szerződés megkötését megelőző két héttel korábban került sor, így a szerződéskötésig eltelt idő alatt a felperesnek lehetősége volt tájékozódni a kölcsön deviza alapúságát illetően, és ennek alapján döntenie, hogy forint vagy deviza alapú kölcsönt vesz fel. Nem találta megállapíthatónak az Üsz. V.6. pontja érvénytelenségét. Utalt arra, hogy az üzletszabályzat rendelkezései - ideértve az Üsz. V.6. pontját - gondos átolvasása esetén egyértelműen felismerhetővé tették a felperes számára, hogy a kölcsön árfolyamkockázattal jár, és annak nincs felső határa. Kiemelte, ilyen körülmények között a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy nem kapott a maga számára érthető, világos tájékoztatást az árfolyamkockázatról, ennek azonban nem tudott eleget tenni.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 100 000 Ft megfizetésére. Változatlan álláspontja szerint nem terheli árfolyamkülönbözet fizetési kötelezettség. Érvelése szerint az erre vonatkozó kötelezettségét megalapozó szerződési feltételek (Üsz. I.22-24., I.25.b., V.6.) a szokásos szerződési gyakorlattól eltérőek, ezért külön figyelemfelhívó tájékoztatás hiányában nem váltak a szerződés részévé. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megjelölt üzletszabályzati rendelkezések együttes értelmezéséből sem lehet árfolyamkülönbözet fizetési kötelezettségére következtetni. Hivatkozott arra, az alperes megsértette a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 203. § (helyesen) (6) és (7) bekezdésében foglaltakat, ugyanis nem készült külön kockázattelátoló nyilatkozat. Hangsúlyozta, az Üsz. V.6. pontja szerint vállalta ugyan a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatot, ez azonban nem jelenti a tájékoztatási kötelezettség teljesítését, annak ugyanis a 2/2014. PJE határozatban

foglaltak szerint az árfolyamváltozásnak a törlesztő részletekre gyakorolt hatására is ki kell terjednie. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy az Üsz. V.6. pontjában foglalt rendelkezés elsődlegesen a Hpt. 203. § (helyesen) (6) és (7) bekezdésének megkerülése miatt az 1959-es Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis, másodlagosan pedig mint tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelen. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a bizonyítási kötelezettség szabályait, őt ugyanis semmiféle bizonyítási kötelezettség nem terhelte, hiszen az alperes részéről bizonyítottan tájékoztatásra nem került sor. Kiemelte, az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor megsértette a 93/13. és a 2008/48. EGK irányelv rendelkezéseit.

A másodfokú eljárás során előterjesztett előkészítő iratában hivatkozott arra, hogy az egyedi szerződés és az Üsz. fogalom-meghatározást tartalmazó rendelkezései egymással ellentétesek, ezért ez utóbbiak az 1959-es Ptk. 205/C. §-a alapján nem váltak a szerződés részévé, ily módon kizárt az árfolyam-különbözet fizetési kötelezettsége. Állította, hogy az Európai Unió Bíróságának C-126/217. számú döntése szerint az egyedi szerződésben kell rögzíteni a deviza tartozás összegét, enélkül ugyanis a szerződés tisztességtelen, érvénytelen. Az alperes viszont sem a devizatarozás összegét, sem a devizában meghatározott törlesztő részletek összegét nem közölte, a folyószámla egyeztetőből sem állapítható meg olyan követelés, amely devizában lenne meghatározva, ez pedig érvelése szerint azt igazolja, hogy árfolyam-különbözet fizetési kötelezettség nem terheli.

Az alperes jogorvoslati kérelmében az elsőfokú ítélet törzskönyv kiadására kötelező rendelkezését támadta, fellebbezését azonban a másodfokú tárgyalás megkezdése előtt visszavonta.

A fellebbezés **alaptalan.**

A perbeli szerződés nem vitásan az ún. DH törvények hatálya alá tartozik, ezért a 2014. évi XL. tv. (DH2 tv.) 37. § (1) bekezdése alapján a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének a megállapítását a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség ott megjelölt jogkövetkezményeinek alkalmazására is kiterjedően kérheti, a jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan pedig a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összecsúszva is megjelölt határozott kérelmet kell előterjesztenie. E jogszabályi követelményeknek az a kérelem, hogy az érvénytelenségi októl függően a bíróság a kölcsönszerződést a kölcsönösszeg és annak mindenkori 3 havi CHF LIBOR kamata alapján 2 371 876 Ft, illetve a kölcsönösszeg és annak mindenkori jegybanki alapkamata figyelembevételével 3 013 758 Ft erejéig a határozathozatalig terjedő időre nyilvánítsa hatályossá, nem felel meg. Ezért az elsőfokú bíróságnak e körben hiánypótlásra kellett volna felhívnia a felperest. Az elsőfokú bíróság ezt elmulasztotta, tekintettel azonban arra, hogy a felperes fellebbezésében a jogszabály követelményeinek már megfelelő keresetet terjesztett elő, nem volt akadálya az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának.

A polgári eljárásban a kereseti kérelemhez kötöttség elve érvényesül, amelyet a másodfokú eljárásban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése juttat kifejezésre. Ennek értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálja felül. Lényeges emellett, hogy a másodfokú eljárásban a keresetet nem lehet megváltoztatni (Pp. 247. § (1) bekezdés), és főszabály szerint nem lehet új tényeket előadni (Pp. 235. §). A felperesnek a másodfokú eljárásban előterjesztett előkészítő iratában tett azon előadása, miszerint az árfolyam-különbözet fizetési kötelezettsége a kölcsönösszeg devizában történő feltüntetésének hiánya miatt nem áll fenn, keresete új jogi és ténybeli alapjának a megjelölését jelenti, amely keresetváltoztatásnak minősül. Tekintve, hogy erre az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, a kifejtettek alapján ezen hivatkozás érdemi elbírálására nem kerülhet sor.

A felperes fellebbezését arra alapította, hogy az Üsz. V.6. pontjában foglalt rendelkezés jogszabályba ütközik és tisztességtelen kikötés. Ez az álláspontja azonban téves. Az Üsz. V.6. pontja ugyanis a szerződés deviza alapúságát juttatja kifejezésre, önmagában e jelleg folytán azonban ez a szerződési feltétel nem tekinthető sem jogszabályba ütközőnek, sem tisztességtelennek (6/2013. PJE határozat 2. pont).

A fellebbezés tartalmát tekintve megállapítható, hogy a felperes lényegében azokat a szerződési feltételeket tartja tisztességtelennek, amelyek alapján árfolyam-különbözetet kell fizetnie, a tisztességtelenséget pedig arra alapítja, hogy az ügylet árfolyamkockázatáról nem kapott tájékoztatást az alperestől. Lényeges ebből a szempontból, hogy a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének az árfolyam változásának függvényében történő módosulásáról, azaz árfolyamkockázat viseléséről rendelkező általános szerződési feltételek a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó kikötések körébe tartozó rendelkezések, amelyek tisztességtelensége a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209. § (4) bekezdése értelmében nem vizsgálható, és a 2009. május 22. napjától hatályos (5) bekezdés szerint is csak akkor állapítható meg, ha azok - a szerződés egyéb rendelkezéseit is figyelembe véve - nem világosak, nem érthetők. A vizsgálat részletes szempontjait meghatározó 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az 1959-es Ptk. fent hivatkozott rendelkezésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A Hpt. szerződéskötés időpontjában hatályos 203. § (6) és (7) bekezdésének rendelkezése értelmében a lakossági ügyféllel kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfélnek aláírásával kellett igazolnia, a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kellett az árfolyamkockázatot ismertetését, valamint annak a törlesztő részletre gyakorolt hatását. A külön kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya azonban a szerződés érvényességét nem érinti, ilyen esetben a bíróságnak a szerződés rendelkezései illetve a szerződéskötéskor szóban kapott tájékoztatás alapján kell vizsgálnia, hogy a fogyasztó alappal gondolhatta-e, hogy őt nem terheli árfolyamkockázat, illetve hogy az árfolyam ránézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.

A perbeli esetben az egyedi szerződésben rögzített feltételek („mértékadó devizanem: CHF”, normál deviza konstrukció”), valamint az Üsz. egyéb rendelkezései (Üsz. I.22., I.24., I.25.b., I.17.) egyértelműen kifejezésre juttatják a deviza alapú kölcsönszerződés lényegi sajátosságát, azaz, hogy ha a kölcsön nyilvántartási devizanemének forinthez viszonyított árfolyama változik, ez maga után vonja a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének változását is, vagyis, hogy neki kell viselnie az árfolyamkockázatot, amelynek nincs felső határa. Az Üsz. fellebbezésben is támadott V.6. pontja alapján pedig a felperes kifejezetten vállalta a mértékadó devizanem, azaz a svájci frank és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Lényeges emellett az Üsz. IV.6. pontja, amely kifejezetten rendelkezik az árfolyam-különbözet kölcsönbevevőre történő kiterheléséről, és annak megfizetéséről. Az Üsz. rendkívüli árfolyam-esemény fogalmát meghatározó I.23. pontja pedig nem

hagyhat kétséget a kölcsönbevevőben afelől, hogy az árfolyam szélsőséges mértékben is változhat. Az árfolyamváltozás fizetési kötelezettséget növelő hatását ugyancsak felismerhetővé teszi az Üsz. ún. fix deviza konstrukciót szabályozó XI. fejezete, amelyből egyértelműen kitűnik, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása következtében a futamidő meghosszabbodik, az árfolyamváltozás miatt a törlesztő részleteket az adósnak a szerződéskötéskor tervezetthez képest tovább kell fizetnie. Kiemelést igényel mindezen túl, hogy a felperes a szerződéskötéskor választhatott, fix vagy normál deviza konstrukció szerint kéri az árfolyamkülönbözet elszámolását. A felperes élt ezzel a választási lehetőséggel, az egyedi szerződésben a normál deviza konstrukciót jelölte meg. Ahhoz viszont, hogy a két lehetőség között választani tudjon, tisztában kellett lennie a kettő közötti különbséggel, és ebből adódóan magának a deviza alapú konstrukciónak a lényegével, valamint az abban rejlő kockázattal.

Itt utal az ítélet arra, alaptalanul hivatkozik a felperes arra, hogy az Üsz. szerződés deviza alapúságához kapcsolódó rendelkezései (Üsz. I.22-24., I.25.b., V.6.) a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő rendelkezéseket rögzítenek. A perbeli szerződés megkötésekor a gazdasági, pénzügyi életben a deviza alapú kölcsönszerződések ismertek, elterjedtek, a szokásos gyakorlat részei voltak, így a hivatkozott szerződés deviza alapúságához kapcsolódó rendelkezései az 1959-es Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében írt feltételek megvalósulásának hiányában is a szerződés részévé váltak (Kúria Pfv.VII.21.598/2015/6.).

Alaptalanul hivatkozik a felperes jogorvoslati kérelmében az 1959-es Ptk. 205/C. §-ára is. A szerződés egyedileg megtárgyalt rendelkezései ugyanis nem ellentétesek a megjelölt általános szerződési feltételekkel. Az egyedi szerződés egyedileg megtárgyalt, a szerződés deviza alapúságát megalapozó feltételeit („mértékadó devizanem: CHF”, „normál deviza konstrukció”) az Üsz. fogalom-meghatározásokat rögzítő általános szerződési feltételei töltik ki tartalommal.

Egyetért az ítélet arra, az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a felperes számára a szerződés és az üzletszabályzat rendelkezéseinek körütekintő és gondos átolvasása alapján felismerhetőnek kellett lennie, hogy fizetési terhei előre nem látható mértékben is megnövekedhetnek, illetve hogy az árfolyamváltozás valós kockázatot jelent, amely korlátozás nélkül őt terheli. Kiemelendő, a felperes fiának vallomásából kitűnően a felperes és fia az árfolyam változásának lehetőségével tisztában voltak, csupán a bekövetkezett mértékű változásra nem számítottak. Az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére azonban a pénzügyi intézmények tájékoztatási kötelezettsége nem terjedhetett ki (Kúria 6/2013. PJE határozat).

A felperes által hivatkozott 2008/48. EKG irányelv a perbeli szerződés megkötését követően született, így az abban foglaltak a jelen jogügyletre nem vonatkozhatnak. Utal emellett az ítélet arra, hogy ennek az irányelvnek a rendelkezéseit a magyar jogba a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. tv. (a továbbiakban: Fnyhtv.) ültette át. A törvénynek a jelen jogvita szempontjából releváns rendelkezéseit a „Hitelezést megelőző tájékoztatás” című fejezet tartalmazza. A törvény 6. §-a - a 2008/48. EK irányelvben foglaltakat átvéve - pontokba szedve, egzakt módon határozza meg az adatok és információk azon körét, amelyeket a hitelezőnek a hitelszerződés megkötését megelőző szakaszban meg kell adnia. A tájékoztatás célja, hogy a fogyasztó a különböző hitelszerződésekre vonatkozó ajánlatok összehasonlítása alapján a hitelszerződés megkötése tekintetében megalapozott döntést hozzon (Fnyhtv. 6. § (2) bekezdés). Az árfolyamkockázatról való tájékoztatást érintő rendelkezést azonban sem a 2008/48. EK irányelv, sem az Fnyhtv. nem tartalmaz, emellett a hitelező mulasztásához nem fűzi az érvénytelenség jogkövetkezményét.

Alapítván hivatkozik a felperes a 93/13. EKG irányelv rendelkezéseinek a megsértésére is. A jelen jogvita elbírálása során irányadónak tekintendő 2/2014. PJE határozatban ugyanis a Kúria a 93/13. EKG irányelvben foglaltakat is figyelembe véve adott a fentiekben írtak szerint részletes iránymutatást arra nézve, milyen szempontok vizsgálatával kell döntenie a bíróságnak abban a kérdésben, hogy az adott általános szerződési feltétel tisztességtelensége megállapítható-e, vagy sem.

Miután a kölcsönszerződés érvénytelensége kizárólag az ügyleti kamatláb szerződésben való feltüntetetésének elmaradása miatt volt megállapítható, tekintetbe véve továbbá, hogy ezen érvénytelenségi ok kiküszöbölése a felek közötti elszámolást nem érintette, az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a felperes szerződés érvénytelenségére alapított marasztalási igényét.

A felperesnek a fellebbezésében ismételtan előterjesztett tárgyalás felfüggesztése iránti kérelme az elsőfokú bíróság e kérelmet elutasító rendelkezése elleni kifogásként értékelendő. Az ítélet tábla egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perbeli esetben nem volt indokolt a per tárgyalásának felfüggesztése az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. A Pp. 155/A. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti. Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke értelmében az Európai Unió Bírósága a szerződések és az uniós intézmények, szervek, vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése kérdésében rendelkezik hatáskörrel előzetes döntés meghozatalára. A felperes által hivatkozottak szerint a Fővárosi Ítélet tábla a 93/13. EKG tanácsi irányelv értelmezése tárgyában kezdeményezte az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását, egyebek között azzal összefüggésben, hogy tisztességes-e a deviza alapú kölcsönszerződésnek az a kikötése, amely szerint az árfolyamváltozásból eredő terheket, az ún. árfolyamkockázatot a fogyasztó köteles viselni. Kétségtelen, hogy a jelen jogvita elbírálása során is alapvetően abban a kérdésben kell döntenie a bíróságnak, tisztességesek-e a perbeli kölcsönszerződés azon általános szerződési feltételei, amelyek az árfolyamkockázatot a felperesre, mint fogyasztóra terhelik. Az ítélet tábla álláspontja szerint azonban ennek a kérdésnek az eldöntése nem igényli az Európai Unió Bíróságának állásfoglalását. Egyfelől ugyanis a Kúria 2/2014. számú PJE határozatában már állást foglalt az árfolyamkockázatot kizárólag a fogyasztóra telepítő általános szerződési feltétel tisztességtelenségének megítélése során vizsgálandó szempontokról, és döntése meghozatalakor figyelemmel volt a 93/13. EKG irányelvben foglaltakra, valamint az Európai Unió Bíróságának az irányelv értelmezése tárgyában hozott C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében kifejtettekre. Másrészt az Európai Unió Bírósága az előzetes döntéshozatali eljárás során hozott C-186/16. számú ítéletében részletes iránymutatást adott arra nézve, milyen szempontok alapján kell vizsgálni, hogy a fogyasztó megfelelő tájékoztatást kapott-e a deviza alapú kölcsönszerződés megkötése során az ügyletből eredően őt terhelő árfolyamkockázatról, és hogy ehhez képest az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítéséről rendelkező általános szerződési feltételek tisztességtelensége mikor állapítható meg. Azt is hangsúlyozta ugyanakkor a Bíróság, hogy ennek a vizsgálatnak az elvégzése a nemzeti bíróságok feladata. A jogegységi határozatban, valamint az Európai Unió Bíróságának C-186/16. számú ítéletében foglaltakra figyelemmel az ítélet tábla álláspontja szerint a perbeli jogvita elbírálásához nincs szükség a fogyasztóvédelmi irányelv további értelmezésére, így erre tekintettel nincs helye az előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig a per tárgyalása felfüggesztésének.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a fellebbezése alapján felmerült, és a személyes költségmentessége folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986 (VI. 26.) IM r. 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli. Tekintve, hogy az alperes a másodfokú tárgyalást megelőzően visszavonta a fellebbezését, az annak alapján fizetendő eljárási illeték az Itv. 58. § (9) bekezdése alapján 10 %-ra azaz 4800 Ft-ra mérséklődött, ezért az ezt meghaladóan lerótt 43 200 Ft-ot az alperes az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján jogosult az állami adóhatóságtól visszaigényelni. Miután sem a felperes, sem az alperes nem terjesztett elő az ellenérdekű fél fellebbezése kapcsán ellenkérelmet, a másodfokú eljárásban az ellenérdekű félre áthárítható költségük nem merült fel, ezért az ítéletábrának arról rendelkeznie nem kellett.

S z e g e d , 2018. március 14.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró